

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2015

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2015. — 120 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Гронь Лариса Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Демчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор філологічних наук, професор, (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 15 від 26.11.2015 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2015

realizuetся resheniem sistemy uprazhneniy dlya obucheniya napisaniyu referata.

Ключевые слова: дистанционный курс, учебный компонент, дистанционное обучение, учебно-коммуникативная ситуация.

The summary. The article deals with distance learning educational component which is implemented through the system of exercises for the writing thesis

Key words: distance course, educational component, distance learning, teaching-communicative system.

Одержано редакцією 22.11.2015

УДК 378.147.016:811.111

В. В. КОВАЛЮК

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Резюме. Стаття присвячена проблемам викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах та шляхам їх вирішення через уніфікацію навчального процесу та усучаснення комунікативних програм та методик з урахуванням психологічних та вікових особливостей студентів.

Ключові слова: технології, уніфікація, методична система, знання, навички, викладання.

Однією з центральних проблем в сучасній методиці викладання іноземної мови є проблема підвищення ефективності навчання в умовах досить обмеженої кількості годин, виділених для курсу іноземної мови.

В умовах постійного інтенсивного розвитку передових сучасних технологій виникає багато різноманітних засобів та шляхів оволодіння іноземними мовами, які базуються на розроблених методиках англомовних, франкомовних та німецькомовних країн, що надходять до нас. Але чи можемо ми у системі нашого вузу повністю копіювати методику тих країн, мова яких вивчається у вищих навчальних закладах нашої країни?

Доречним буде використання мовного досвіду зарубіжних країн з їх рідною мовною базою. Через призму досвіду інших країн постає ряд проблем, пов'язаних із викладанням іноземної мови у вищій школі нашої країни.

На жаль, й на сьогодні можна визнати повну відсутність уніфікації навчального процесу. У багатьох закладах вищої школи й досі використовуються розрізнені засоби навчання, запозичені з різноманітних методичних систем, що призводить до певних труднощів при вивченні та засвоєнні нового матеріалу.

Для досягнення високого рівня іноземної мови викладачеві важливо знати новітні методи викладання, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів тощо. Раціональне та вмотивоване використання методів навчання на заняттях іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже педагогіка є наукою і мистецтвом одночасно, тому і підхід до вибору методів навчання має ґрунтуватися на творчості педагога.

Слід пам'ятати, що у викладанні будь-якої дисципліни, у тому числі й іноземної мови, в першу чергу необхідно визначити мету навчання, яка складається з формування знань, формування засобів діяльності (вмінь та навичок), формування творчих здібностей та емоційно-ціннісної орієнтації [4, 18]. Тільки в залежності від мети навчання можна розроблювати програми та методику викладання, визначити засоби навчання, та в результаті цього побудувати ефективний навчальний процес.

І якщо з формуванням емоційно-ціннісної орієнтації, тобто мотивації вивчення предмету, у викладанні іноземної мови зараз майже не виникає проблем, бо необхідність володіння іноземними мовами, і в першу чергу, англійською, вже не викликає ні в кого сумнівів, то цього, на жаль, не можна сказати про перші три компоненти [2, 23]. Але чи можемо ми сподіватися, що побудоване таким чином викладання іноземної мови у вищій школі надасть можливість вирішити усі проблеми?

Розглядаючи проблеми викладання іноземної мови у вищій школі, необхідно вказати на базовий первинний рівень знань студентів. При засвоєнні нового матеріалу у студентів виникає багато труднощів, причина яких полягає саме у відсутності шкільної бази як такої або ця шкільна база, де люди повинні отримувати елементарні знання й навички в оволодінні іноземними мовами, виявляється надто слабкою і недостатньою [1, 78]. Вже не викликає здивованості той факт, що здобувши вищу освіту й пройшовши курс оволодіння іноземними мовами у багатьох престижних вузах країни, спеціалісти не вміють спілкуватися іноземною мовою навіть на побутовому рівні (про вільний рівень володіння мовою взагалі не йдеться). Через це вони вимушені знову йти на курси іноземних мов або до приватних викладачів, де методика навчання націлена саме на розвиток спілкування, на те, що людина буде мати змогу вести діалог без сторонньої допомоги перекладача.

Але й таке навчання не дає бажаних результатів, бо спрямоване на спілкування на побутовому рівні й не дає знань спеціальної лексики, можливості спілкування на професійні теми, ведення переговорів тощо, не кажучи вже про складання контрактів, угод, ділове листування (тобто вивчення ділової мови) [3, 11].

Таким чином, з усього вище сказаного можна виділити ще декілька основних проблем, які є актуальними при викладанні іноземної мови у вищій школі. В першу чергу це наявність застарілих програм

та методик. Для того, щоб люди могли спілкуватись іноземними мовами слід створювати нові комунікативні програми та методики. Ні для кого не секрет, що найширше розповсюджена практика викладання іноземної мови у вузах шляхом перекладу спеціальних текстів не дає бажаного результату.

Не слід забувати також, що неможливо оволодіти жодною мовою, не знаючи досконало основ граматики тієї мови, яку вивчає людина. Ось і ще одна вагома проблема, яку необхідно вирішувати фахівцям. Граматику будь-якої мови можна вважати "мертвою", якщо вона не застосовується на практиці. І той факт, що люди, прослухавши курс іноземної мови, передбачений навчальною програмою, не вміють спілкуватися і не можуть застосовувати на практиці отримані знання, свідчить про необхідність активізації навчання, застосування сучасних методів (ділові ігри, проблемні ситуації тощо).

Студентам та слухачам вищих шкіл необхідно прищеплювати навички спілкування у широкому розумінні цього слова. Спеціалісти повинні вміти спілкуватися на належному рівні, як у побутовій, так і професійній сферах.

Очевидно, що використання новітніх методів та прийомів викладання є цілком виправданим при навчанні студентів немовних вищих навчальних закладів, оскільки дозволяє забезпечити оволодіння студентами професійними і комунікативними компетенціями, здібностями самостійно організовувати свою навчальну діяльність, активно і творчо брати участь в обговоренні та аналізі матеріалу, що вивчається, а також активно застосовувати отримані знання та вміння на практиці. Більше того, описані методи та технології дозволяють ефективно використовувати досить обмежений навчальний час, виділений на вивчення іноземної мови, переносячи основну частину роботи студентів з виконання завдань на самостійну і поза аудиторну навчальну діяльність.

Отже, підводячи підсумки, можна визначити, що:

- навчальні програми потребують ґрунтовної переробки, виходячи з конкретних умов навчання, характерних для немовної вищої школи, і повинні враховувати психологічні вікові особливості студентів.
- слід враховувати мовні інтереси держави й розвивати культуру не тільки усного спілкування, а й культуру ділових паперів. У винаходженні шляхів вирішення цих основних проблем й полягає на даний момент завдання викладачів, фахівців, спеціалістів з іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Николаева С. Ю. Индивидуализация обучения иностранным языкам: Монография / С. Ю. Николаева – К. : Вища школа, 1987. – 140с.
2. Мечковская Н. Б. Социальная лингвистика / Н. Б. Мечковская – М. : Аспект пресс, 2006. – 108с.
3. Бердичевский А. Л. Оптимизация системы обучения иностранному языку / А. Л. Бердичевский – М. : Высшая школа, 2009.–102с.
4. Акмалдінова О. М., Письменна О.О. Іноземна мова як навчальна дисципліна в системі сучасної вищої технічної освіти / О. М. Акмалдінова, О. О. Письменна // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. – 2011. – Вип.29. – 180с.

Резюме. Стаття посвячена проблемам преподавания иностранных языков в высших учебных заведениях и возможностям для их решения путём унификации учебного процесса и модернизации коммуникативных программ и методик, учитывая психологические и возрастные особенности студентов.

Ключевые слова: технологии, унификация, методическая система, знания, умения, преподавание.

The summary. The article is devoted to the problems of foreign languages teaching at schools of higher education and ways of their solving through unification of academic process and modernization of communicative syllabi and techniques taking into account psychological and age specifics of students.

Key words: techniques, unification, methodical system, knowledge, skills, teaching.

Одержано редакцією 10.11.2015 р.

УДК 378.147.018.43:81'243

К.М. ПАВЕЛКІВ

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.

Резюме. Статтю присвячено дослідженню основних підходів до розробки дистанційних навчальних курсів з іноземних мов, вивчається досвід їх впровадження, виокремлюються основні напрями вітчизняних досліджень у галузі викладання іноземних мов дистанційно.

Ключові слова: дистанційна освіта, дистанційне навчання, іноземна мова.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними

МИХАЛЬЧУК Н. О., ІВАШКЕВИЧ Е. З. CROSSCULTURAL COMMUNICATION AS A WAY TO DEVELOP INTERCULTURAL COMPETENCE	3
МОРОЗ Л. В., ПАШКО І. О. ЕЛІПТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ У НІМЕЦЬКІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ДОКУМЕНТАЦІЇ	8
МОРОЗ Л. В., СКІБЧИК А. В. ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТІВ-ЛАТИНІЗМІВ: ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ	11
РОМАНЮК С. К. РЕКЛАМА ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ОБ'ЄКТ А АНАЛІЗУ	15
БІГУНОВА С. А., ВАСИЛЬЧУК Н. В. ПОНЯТТЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОРЕКТНОСТІ ТА ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ДАНОГО ЯВИЩА	18
БІГУНОВА С. А., КРАЄВСЬКИЙ П. І. КОНФЛІКТ ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЯВИЩЕ	20
БІГУНОВА С. А., ГЕРАСИМЧУК В. С. ENGLISH COOKING RECIPE AS A SPECIAL KIND OF TEXT	23
БІГУНОВА С. А., КОРЗІЄНКО Н. В. ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТОПОНІМІВ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	25
БІГУНОВА С. А., ГРЕБЕНЮК Ю. К. ЕКСПЛІКАЦІЯ ТЕОРІЇ КОНЦЕПТІВ У НАУКОВОМУ РОЗВИТКУ	27
ВЕРЬОВКІНА О. Є., ГОНТАР В. Є. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ІРОНІЧНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ АНГЛОМОВНОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНИХ ДИСКУРСІВ	29
ІВАШКЕВИЧ Е. Е. ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДУ О.ЛОГВИНЕНКОМ РОМАНУ Дж.Д.СЕЛІНДЖЕРА «НАД ПРІРВОЮ У ЖИТІ»)	34
КУШНІР Н. В. ЛІНГВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНО-СПРЯМОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ	45
ЯСНОГУРСЬКА Л. М. ПРОЦЕС СЕМАНТИЗАЦІЇ КОМПОЗИТИВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ	47
ЯСНОГУРСЬКА Л. М. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПОЗИТОЛОГІЇ В ДИСКУРСІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ОПАНАСЮК І. О. ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНО-МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В ОЦІННИХ МАСКУЛІННИХ НОМІНАЦІЯХ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)	56
ЯСНОГУРСЬКА Л. М., КУЦМУС О. В. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОЗНАЧЕНЬ У ТЕКСТАХ НІМЕЦЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ	61
МОРОЗ Л. В., КРАЛЯ І. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСИВНИХ СТРАТЕГІЙ ПОМ'ЯКШЕННЯ ТА ДИСКРЕДИТАЦІЇ ЕВФЕМІЗМІВ	64
АНТЮХОВА Н. І., ЯЦЮРИК А. О. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСАДИ ФАСИЛІТАТИВНОГО СТАНОВЛЕННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	66
БЕЗКОРОВАЙНА О. В. ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРА НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	72
МОРОЗ Л. В., ПАШКО І. О. ПРО РОЗРОБКУ НОВІТНІХ МЕТОДІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	75
ДУБРОВА А. С. ПРИНЦИПИ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ У ВНЗ	78
ГРОНЬ Л. В., ГУЗЬ С. М. КОМПЛЕКС ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ УМІНЬ АУДІЮВАННЯ ТА ЧИТАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	81
КОЗИЦЬКА О. А., ЮХИМЕЦЬ Т. В. СИТУАТИВНІ ВПРАВИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	84
ДАНІЛОВА Н. Р. РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ	86
ДЕНИСЮК Л. В. ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВНЗ	88
ДУБРОВА А. С. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ЗАОЧНИКІВ ВИЩИХ МОВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	90
КОВАЛЮК В. В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	93
ПАВЕЛКІВ К. М. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	94
БАТАЛІЯ Л. О. ІННОВАЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В АЛЬТЕРНАТИВНИХ ШКОЛАХ КРАЇН ЗАХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКОГО СВІТУ	98
КОЧУБЕЙ О. С. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГА	101
ТРОФІМЧУК В. М. ПРИНЦИП ОБОВ'ЯЗКОВОГО ВИКОРИСТАННЯ І РАЦІОНАЛЬНОГО СПІВВІДНОШЕННЯ АЛГОРИТМІЧНИХ, НАПІВЕВРИСТИЧНИХ ТА ЕВРИСТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	105
ВАСИЛЬКЕВИЧ С. С. СЛОВОТВОРЕННЯ ЯК ЗАСІБ ОФОРМЛЕННЯ НОВИХ СЕМАНТИЧНИХ ПОЛІВ ЛЕКСИКИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	107
МОРОЗ Л. В., БАТИН А. В., КОРОЛЬ О. Ю. НІМЕЦЬКИЙ РОМАНТИЗМ: СОЦІАЛЬНО-ІСТОРІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА МЕТОДИЧНІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ	110
ТРОФІМЧУК В. М. ТИПОЛОГІЯ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ	113

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2015

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника: Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання: Мороз Л.В.
Технічний редактор: Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка : Ковалюк В.В., Краля І.В., Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.11.2015 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 100.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2015. — 120 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2